

Creure en el català o no creure-hi

Pere Martí i Bertran

Tres casos recents i ben personals sobre l'ús del català m'han fet rumiar en el poc valor que tenen les lleis si no les fem complir i, sobretot, si no les exigim com a usuaris. Tots tres casos són semblants i demostren, a paper meu, que encara hi ha massa gent, massa empreses, massa organismes que no creuen gens en el català, que més aviat els és una nosa. Vet aquí els exemples, datats entre els mesos de juny i juliol de l'any 2019.

El primer en un organisme oficial de l'Estat a Barcelona. Em donen uns papers per omplir i me'ls donen en castellà, tot i que jo m'he dirigit a

la funcionària en català. Els demano en català i me'ls hi donen. El full d'instruccions (papers que cal presentar...), però, solament és en castellà. El demano en català i em diuen que aquest no el tenen traduït. Demano el llibre de reclamacions i correm-hi tots a buscar-lo (el paper traduït, no el llibre). Finalment algú el troba, l'imprimeix i me'l donen en català. Els dic que gràcies, però que no puc entendre per què, si el tenen en un lloc o altre, no l'ofereixen al públic i els faig adonar que, per aquest «detall», he perdut una hora ben bona d'espera, de conversa més o menys tensa...

El segon en un centre mèdic, també barceloní, en el qual m'he de fer unes proves. Abans de fer-me-les em fan signar uns papers conforme conec els riscos... Me'ls donen només en castellà. Els ho faig notar i em diuen que no en tenen, en català. Demano el llibre de reclamacions i s'encenen les alarmes: «Un moment, si us plau. Miraré si el tenen en algun altre dels nostres centres o si el tenim traduït a la pàgina web.» Alguna trucada, un moment de nervis i de mirades a l'ordinador i el document apareix traduït i el puc signar en català.

El tercer és vilafranquí, però podia haver estat vigatà, vallenc... En un centre especialitzat en òptica i audiòfons, hi acompanyo la meva mare. Em donen un full per signar, ella o jo, i, com podeu suposar, sols és en castellà. El més curiós és que les dues cares del full són en castellà i amb el mateix text. En faig adonar la noia que ens atén i em diu que no ho sap, que ningú no li ho havia dit fins ara. Li dic que, per favor, me'n doni la versió catalana. No la té, em diu. Hi insisteixo i em diu que un moment. Fa una trucada, suposo que l'hi envien per correu electrònic i al cap d'un moment tinc el document en català. Li reco-

mano de substituir, ja que el té en català, una de les cares repetides en castellà, per la versió catalana, que suposo que és com havia de ser, perquè així el client pugui triar la llengua que vulgui. Em diu que gràcies, que ho farà.

Si no som militants en l'exigència dels nostres drets lingüístics, no ens en sortirem, ens continuaran ignorant, si no menystenint, com si fóssim ciutadans de segona.

On vull arribar amb aquests exemples, que podrien ser molts d'altres per desgràcia i que, doncs, són més que anècdotes? Doncs simplement a constatar que massa organismes, entitats, empreses, no creuen en el català com a eina de comunicació i d'atenció als clients; que n'hi ha massa que tenen els documents traduïts per complir les lleis, només per això, fins al punt que en molts casos, com els que he esmentat, ni es preocupen d'oferir-los als usuaris; que si no som militants en l'exigència dels nostres drets lingüístics, no ens en sortirem, ens continuaran ignorant, si no menystenint, com si fóssim ciutadans de segona. Algú pot dir o pot pensar que tot plegat només són anècdotes. Deixeu-me-li dir que quan una anècdota es repeteix tant i tant és fàcil que esdevingui categoria. I en aquests casos, que estic segur que la majoria de lectors també deveu haver patit, ja hem de parlar de categoria. ■